

4. april 2024
J.nr. 2024 - 2073

Samrådsspørgsmål H, I og J

Tale til besvarelse af spørgsmål H, I og J den 4. april 2024 kl.
10.15-11.15.

Spørgsmål H

Anerkender ministeren, at skruen nu er strammet for hårdt overfor de borgere, der kæmper for at afbetale deres gæld til det offentlige og som har afbetalt på deres gæld i flere år og er ministeren villig til at diskutere niveauerne for afdragsprocenterne med aftalepartierne igen? Der henvises til artiklen:

”Gældsstyrelsen advarer: Over en kvart million borgere får beslaglagt en del af lønnen” i Politiken den 17. februar 2024.

Spørgsmål I

Mener ministeren, at det er rimeligt, at borgere, der ikke har nået at reagere på 14-dages-varselsperioden, får lønindeholdt en meget stor andel af deres løn - efter de nye regler - og dermed kan sidde i en uholdbar økonomisk situation, hvor borgeren er nødsaget til at stifte ny gæld blandt f.eks. venner og bekendte? Der henvises til artiklen: ” Gældsstyrelsen advarer: Over en kvart million borgere får beslaglagt en del af lønnen” i Politiken af den 17. februar 2024.

Spørgsmål J

Ministeren har udtalt til Politiken, at ministeren er åben for at forlænge varselsperioden på 14 dage. Hvornår vil det ske, og hvordan stiller en evt. ny varselsperiode alle de borgere, der kun fik 14 dage til at forholde sig til og forstå varslet om øget lønindeholdelse? Er ministeren villig til at standse den øgede lønindeholdelse, mens Gældsstyrelsen vurderer borgerens betalingsevne, for de borgere, der har taget kontakt til Gælds-

styrelsen efter fristen på 14 dage? Der henvises til artiklen:

”14 dage så falder hammeren'-frist til gældsramte forsvinder”

i Politiken den 22. februar 2024.

Indledning

Tak for invitationen. Og tak for de tre spørgsmål. Før besvarelsen af samrådsspørgsmålene vil jeg ridse op, hvad der er gået forud for, at vi sidder her i dag.

Baggrunden for implementeringen af styrket lønindeholdelse

I Danmark havde næsten 1 million borgere gæld til det offentlige ved udgangen af 2023. Dette tal skal ned.

De nye regler om styrket lønindeholdelse er en del af en bred politisk aftale - *Nedbringelse af danskernes gæld til det offentlige* - fra juni 2022. Vi har lavet aftalen, fordi det er uholdbart, at så mange danskere ikke har betalt, hvad de skylder til fællesskabet.

Aftalen indeholder en række initiativer, der skal bremse og vende gældsudviklingen. Et af initiativerne i aftalen er styrket lønindeholdelse.

Da vi indgik aftalen, arbejdede vi meget med den sociale balance. På den ene side skal borgere ikke ende i en gældssituation, der føles håbløs. På den anden side har vi hver især et ansvar for at betale det, vi skylder. Aftalen afspejler begge dele, og det gælder også styrket lønindeholdelse.

De nye regler for lønindeholdelse

De nye regler for lønindeholdelse trådte i kraft den 1. oktober 2023. Forskellen fra de gamle regler, hvor der var to typer lønindeholdelse – almindelig og særskilt lønindeholdelse – er, at der nu er flere, der skal betale af på deres gæld.

For borgere med de højeste nettoindkomster er afdragsprocenten hævet fra maksimalt 40 pct. til 60 pct. Og nogen skal derfor afdrage mere, end de har gjort tidligere.

På den anden side er der også borgere med lave indkomster, som tidligere betalte 400 kr. om måneden i afdrag, og som nu skal betale mindre, fordi der er indført en indkomstafhængig afdragsprocent.

Til gengæld kan Gældsstyrelsen nu inddrive på alle gældstyper under lavindkomstgrænsen og ikke kun på få udvalgte gældstyper, som det var tilfældet før. Det synes jeg er rimeligt.

Samlet set betyder aftalen, at flere får afviklet på deres gæld til det offentlige. Langt størstedelen af den gæld, som Gældsstyrelsen får dækket via lønindeholdelse, stammer fra misligholdte underholdsbidrag, ubetalte skatter, misligholdte SU-lån og ubetalte bøder.

Implementeringen af styrket lønindeholdelse

I fjerde kvartal 2023 varslede Gældsstyrelsen ca. 130.000 borgere en omlægning af deres igangværende lønindeholdelse.

Samtidig er der siden nytår sendt varsler ud til ca. 140.000 borgere, som ikke tidligere har været i lønindeholdelse.

Implementeringen af de nye regler for lønindeholdelse har givet en del opmærksomhed i medierne – I den forbindelse er jeg i spørgsmål H blevet spurgt til, om reglerne nu er blevet strammet for hårdt.

Det gør altid indtryk på mig, når jeg får henvendelser eller læser om borgere, der føler sig presset. Men det er også forventeligt, at der kommer reaktioner. I mange år har gældsinddrivelsen ikke fungeret – og mange borgere har ikke oplevet, at det har konsekvenser at have gæld til det offentlige. Det har det nu, og det kan mærkes. Det er sådan set meningen.

Fakta om resultaterne af omlæggingerne til styrket lønindeholdelse

Selv om der er tale om en styrket lønindeholdelse, så tilstræber vi fortsat, at det niveau af lønindeholdelse, som bliver fastsat, ligger inden for borgerens betalingsevne. Det vil sige, at

lønindeholdelsen formodes at efterlade borgeren med et tilstrækkeligt rådighedsbeløb til at opretholde en rimelig levestandard. Der bliver også taget hensyn til, om borgeren har forsørgerpligt eller ej.

Samlet set skal en tredjedel af alle de borgere, der også tidligere var omfattet af lønindeholdelse, nu betale mindre end hidtil, mens to tredjedele skal betale mere.

96 pct. af borgerne har efter omlægningen af de eksisterende lønindeholdelser en afdragsprocent mellem 3 og 39 pct.

Anmodninger om genberegning og individuel betalingsevnevurdering

Borgere, der er varslet lønindeholdelse, har mulighed for at anmode Gældsstyrelsen om en genberegning af betalingsevnen, hvis deres indkomstforhold er ændret, fx ved jobskifte eller arbejdsophør.

Borgere kan også gøre indsigelse ved varslet om lønindeholdelse – som jeg vil komme nærmere ind på om lidt. Og de

kan anmode om, at få lønindeholdelsesprocenten fastsat efter en konkret, individuel vurdering af deres betalingsevne.

Som det fremgår af det udleverede faktaark har ca. 8.400 – ca. 6 procent – af de ca. 130.000 varslede borgere i fjerde kvartal 2023 på nuværende tidspunkt kontaktet Gældsstyrelsen og bedt om en genberegning eller en individuel betalingsevnevurdering.

Af de afgjorte sager har ca. to tredjedele fået nedsat deres betalingsevne efter en anmodning om genberegning, og godt halvdelen har fået den nedsat efter en anmodning om en individuel betalingsevnevurdering.

De borgere, som henvender sig til Gældsstyrelsen, kan fx have ændrede indkomstforhold eller betydelige udgifter til medicin, som der ikke er taget højde for i det tabeltræk, som Gældsstyrelsen anvender. Og det tages der højde for ved genberegningerne og de individuelle betalingsevnevurderinger.

Jeg vil selvfølgelig fortsætte med at følge området tæt. Blandt andet på de halvårlige møder med aftalekredsen. Jeg vil følge implementeringen og effekterne af både styrket lønindeholdelse og de øvrige initiativer i gældsftalen. Det er vigtigt, at disse er både effektive og rimelige også set fra borgernes side.

Indsigelsesfristen

Jeg er således lydhør overfor, om reglerne for lønindeholdelse kan blive bedre – og det leder mig videre til spørgsmål I og J, som omhandler indsigelsesfristen på 14 dage. Jeg blevet spurgt til, om det er rimeligt, at borgere der ikke har nået at reagere inden for 14-dages fristen, stadig får lønindeholdt en stor del af deres løn – Og jeg er blevet spurgt til, om jeg er villig til, at lønindeholdelse for de borgere, som har gjort indsigelse efter 14 dages-fristen, stoppes, mens indsigelsen bliver behandlet.

Gældende regler – betydning af indsigelsesfristen

Formålet med indsigelsesfristen er, at borgeren skal have rimelig tid til at forholde sig til oplysningerne i varslet og evt. gøre indsigelser.

Indsigelsesfristen på 14 dage er ikke ny, og den er ikke indført i forbindelse med den styrkede lønindeholdelse. Sådan var det også før.

Stop for igangværende lønindeholdelser, hvis indsigelsesfristen er overskredet.

Hensigten med en indsigelsesfrist er at skabe et klart regelsæt og et klart administrationsgrundlag. Hvis man indfører et stop for igangværende lønindeholdelser, ville det gøre det uigenomsigtigt for borgerne.

Samtidig ville det gøre administrationen af lønindeholdelser uforholdsmæssigt tung og ressourcekrævende for Gældsstyrelsen. Og endelig ville tiltaget kræve lovændring, så det er ikke noget, der ville kunne få en hurtig effekt.

Udvidelse af indsigelsesfristen

Jeg har forståelse for hensynet bag forslaget. Det er vigtigt, at borgere har rimelig tid til at sætte sig ind i deres økonomi og vurdere, om der er grundlag for at gøre indsigelse. Derfor peger jeg på en enklere og mere hensigtsmæssig løsning – nemlig at udvide indsigelsesfristen til 30 dage. Jeg har derfor – efter at have drøftet indsigelsesfristen på de nuværende 14 dage med aftalekredsen den 29. februar – besluttet at udvide indsigelsesfristen til 30 dage. Og ligesom nu har indsigelsen opsættende virkning.

Jeg vil i den forbindelse fremhæve, at Gældsstyrelsen prioriterer sagsbehandlingen af anmodninger i sager, hvor borgeren har henvendt sig efter 14-dages fristen, og hvor anmodningen derfor ikke har opsættende virkning.

Gældsstyrelsen forventer at kunne udsende varsler med en forlænget indsigelsesfrist fra slutningen af april 2024. Det vil give borgere længere tid til at sætte sig ind i, om de mener,

deres økonomi kan hænge sammen med den lønindeholdelsesprocent, som Gældsstyrelsen har varslet.

Jeg vil i den forbindelse opfordre til, at borgere, der har behov for det, går i dialog med Gældsstyrelsen eller benytter sig af muligheden for at få hjælp hos de frivillige gældsrådgivninger, som også blev styrket med øgede bevillinger med gælds-aftalen fra 2022.

Og til sidst vil jeg gentage, at en af hensigterne bag den styrkede lønindeholdelse og den brede politiske aftale er, at flere skal betale det, de skylder til fællesskabet. Så den samlede gæld til det offentlige kan blive mindre, og der ikke er næsten én million borgere, der skylder penge til det offentlige.

Tak for ordet.